

A v tých Batizovciach

O B E C N Ě

2.

2023

N O V I N Y

15

Rodák
z filmárskej
branže

19

Medvedia
návšteva

20

Spracovanie
ľanu

A v tých Batizovciach

O B E C N É N O V I N Y

2. 2023

Pripravili

Cyril Františka
Janka Hudáková
Rebeka Hudáková
Mária Handzušová
Peter Hutník
Soňa Chalásová
Marek Mlynský
Monika Pigula
Ľubomír Šoltís
Monika Žugecová
Aneta Žugecová
Klub žien Batizovce

Ilustrácia obálky

Anna Vnenčáková

Jazyková korektúra

Milan Špak
Alexandra Danilová

Použité fotografie

Archív autorov a obce

Náklad

600 ks

Grafický dizajn

Samuel Kušnír
BoldHuman s. r. o.

Použité písmo

Inka, Samuel Čarnoký
CarnokyType s. r. o.

Tvorba grafickej šablóny sa uskutočnila vďaka podpore Nadačného fondu Baunit pri Nadácii Centra pre filantropiu.

Tlač a distribúciu novín zabezpečila obec Batizovce.

Milý čitateľ, milá čitateľka,

v rukách držíte druhé vydanie novín A v tých Batizovciach. Noviny vznikli vďaka ľuďom s chuťou a ochotou písať texty, porozprávať sa s tvorcami článkov o svojich skúsenostiach a vedomostiach, poskytnúť fotografie a ilustrácie ako aj vďaka všetkým Vám, ktorí nás povzbudili milým slovom či priniesli návrhy na zlepšenie alebo tip na článok. Dúfame, že Vás aj tieto noviny potešili a spoločná tvorba prispeje k láskavejšiemu, radostnejšiemu, chápacejšiemu mikrosvetu, ktorý si svojimi životmi vytvárame a kultivovanejšiemu informačnému priestoru.

Nemusíš byť profesionálny novinár alebo novinárka, aby si sa zapojila do ich tvorby. Zapojiť sa pozývame všetkých, ktorí majú chuť tvoriť.

Vlastný článok, tip na zlepšenie, fotografie či návrh na spoluprácu nám zašlite na email aneta.zugecova@gmail.com alebo sa nám ozvite telefonicky na +421 948 758 278. Gramatických chybičiek či poprehadzovaných slov vo vete sa tiež báť nemusíte. Texty prechádzajú gramatickou a jazykovou korektúrou.

Jeseň v Batizovciach

10.9

Spomienková
súťaž DHZ

15.9

Výstup
na Batizovské pleso

8.10

Stretnutie so seniormi
pri príležitosti Mesiaca
úcty k starším

12.-15.10.

Výstava ručných
prác v Kultúrnom
dome

14.-15.10

Margecianské
fajnoty

11.11

Batizovské vinobranie,
Batizovský škvarkovník

25.11

Teplákový bál FSK Batizovce

Z rokovania obecného zastupiteľstva

Udialo sa

1. Bola vyhlásená **obchodno-verejná súťaž na priestor bývalého baru pri hoteli Guľa**. Úspešný žiadateľ plánuje v priestoroch zriadiť escape room.
2. Obec zakúpila **nové motorové vozidlo Dacia**. Staré vozidlo obci slúžilo 20 rokov a bolo predané.
3. Obec sa zapojila do projektu **miestnej občianskej a preventívnej služby**, ktorá trvá 30 mesiacov, s cieľom zvýšiť bezpečnosť v obci, realizovať dohľad nad záškoláctvom v rámci marginalizovanej komunity a zabezpečiť dohľad nad poriadkom v autobuse. Obec sa rovnako chce opätovne zapojiť do výzvy na podporu sociálnych a kultúrnych potrieb a riešenia mimoriadne nepriaznivých situácií rómskej komunity Úradu splnomocnenca vlády pre Rómske komunity a riešiť napríklad prístupovú komunikáciu k rómskej osade ako aj prístup k pitnej vode.

Pracujeme na

4. Práce na čiastkovej zmene územného plánu č. 11 sú v jednej zo záverečných fáz. Obec čaká na dokumenty, ktoré vystavujú zodpovedné orgány posudzujúce tieto zmeny.
5. Obec rokuje s vlastníkami pozemkov pri čističke odpadových vôd smerom na Lósy, kde má v pláne zakúpiť **priestor na budúce využitie zberného dvora**.
6. Cez miestnu akčnú skupinu Pro Tatry je rozpracovaný projekt **modernizácie autobusových zastávok**. Začala sa vykonávať rekonštrukcia autobusovej zastávky pri evanjelickom kostole, neskôr sa bude

Celé znenie zápisníc zo zasadnutí Obecného zastupiteľstva je zverejnené na webovej stránke obce.

pokračovať s realizáciou zastávky pri vstupe do obce a v tretej fáze bude prebiehať úprava zastávky pri parku na začiatku obce. Realizácia zastávok je financovaná z fondov EÚ so spoluúčasťou obce.

7. Je rozpracované čiastočné zateplenie hotela Guľa hradené z vlastných zdrojov.
8. Získali sme dotáciu na kultúrno-spoločenské podujatie na Dni obce Batizovce.
9. Prebiehajú **práce na chodníku medzi Batizovcami a Gerlachovom BAGER**, kde je ukončené územné konanie a budeme pokračovať v tom, aby sme mohli mať vydané stavebné povolenie.
10. Práce na priestore, ktorý bude určený na zabezpečenie odpadu proti útokom medveďa. Obec získala prostriedky na 4 stojiská.
11. Je rozpracovaná štúdia na chodník z Hviezdoslavovej ulice okolo rodinného domu pána Krejnusa a lávku cez Batizovský potok.
12. Na obecnom zastupiteľstve bola prerokovaná úprava komunikácie

za domami od vyhliadky smerom ku rezervoáru. Situáciu sťažuje voda stekajúca z príľahlej lúky.

Dlhodobé plány a vízie:

13. Na obecnom zastupiteľstve bola prerokovaná **chýbajúca telocvičňa pri ZŠ**. V prípade zverejnenej výzvy sa obec chce uchádzať o protriedky na jej postavenie.
14. V rámci vybudovania **Domu smútku** boli prerokované tri varianty - obnova pôvodného domu smútku, nová stavba v strede cintorína alebo nová stavba na lúke vedľa cintorína. Každá možnosť prináša výzvy. Pôvodný dom smútku zahŕňa hrobku, ktorú je potrebné zachovať. Stavba v strede cintorína by ubrala priestor určený pre hrobové miesta a pre umiestnenie na lúke je potrebné osloviť a jednať s vlasníkmi pozemkov.
15. V súvislosti s modernizáciou budovy **materskej školy** prebieha verejné obstarávanie.

Vytvorené v spolupráci s pánom starostom obce **Gabrielom Bodnárom**

Prosíme Vás o spoluprácu pri príprave monografie o našej obci: Poznate niekoho, kto má informácie o športovej histórii Batizoviec?

Obec Batizovce pripravuje monografiu pri príležitosti 760. výročia založenia obce. Viacerých z Vás preto budú kontaktovať autori jednotlivých kapitol s otázkami ohľadom histórie a súčasnosti Batizoviec. Obec pracuje aj na kapitole k športovej histórii a chce osloviť všetkých, ktorí by mali potrebný materiál, dokumentáciu a fotografie o histórii športu v našej obci. Ak niekoho takého poznáte, alebo k týmto ľuďom patríte, ozvite sa prosím na obecnom úrade.

Folklórna skupina Batizovce

Naša Folklórna skupina Batizovce je jedna z mnohých folklórnych skupín na Slovensku, ktorá si s vášňou a oddanosťou pripomína tradície a zvyky našich predkov.

Svoju činnosť sme obnovili v roku 2015 po niekoľkoročnej prestávke pod vedením Ľubomíra Šoltísa. Tešili sme sa veľkému prvotnému záujmu detí a neskôr aj dospelých nadšencov. Od svojho založenia sme sa neustále rozrastali a posilňovali základne tri skupiny. Momentálne fungujeme v zložení malé deti od 5 do 10 rokov v počte 33, stredné deti od 11 do 16 rokov v počte 17 a dospelí členovia nad 16 rokov v počte 24. Každý rok sa snažíme pridať do nášho repertoáru nový tanec, aby sme zaujali starých či nových fanúšikov. Každý nový tanec je autentický a je za ním veľa hodín rozmýšľania. Za tance vo veľkej miere vďačíme práve Jarmile Pastrnákovéj, ktorá je členkou FSK Batizovce od jej obnovenia. Jej šikovnosťou sa vystúpenie dospelých členov obohatilo o nový tanec, v ktorom ukazujeme ako ženy v minulosti prali. Práve v tomto tanci sa ženy prezliekajú zo slávnostných krojov do pracovných krojov, a tým, ukazujú ako chodili ženy oblečené pri rôznych domácich prácach.

Od posledného článku sme nezaháľali a vystúpili sme na rôznych akciách a súťažiach. Deti sa 25.3.2023 zúčastnili na súťaži Eniki beniki, kde v regionálnom kole detských súborov v programe "Bielenie plátna" získali zaslúžené strieborné pásmo. Neskôr dňa 31.3.2023 vystúpili staršie deti na podujatí Veľká noc v parku, ktoré sa konalo na námestí v Kežmarku. Popoludní boli naši hudobníci zahrať na vernisáži v Kežmarku, kde sa predstavili Miroslav Riša v hre na fujaru a Miroslav Pajerchin hrou na heligónke. V nedeľu deti vystúpili na domácej pôde na akcii Krehká krása Batizoviec. Ako bývalo niekedy zvykom, na Zelený štvrtok vyšli naši najmenší členovia do ulíc a rapkaním oznámili začiatok

posvätného ticha veľkonočných sviatkov. Neodradilo ich ani nepriaznivé počasie a udržali tak túto tradíciu. Počas veľkonočných sviatkov mali rušnejšie dospelí členovia folklórnej skupiny, ktorí najprv 8.4.2023 vystúpili v Grandhoteli Bellevue a deň na to spríjemnili veľkonočným vystúpením podvečer ubytovaným hosťom vo Family Resort Lučivná.

Dňa 10.4.2023 sme stihli natočiť reportáž pre televízne noviny Markíza s redaktorom Jánom Tribulom. V nej sme ukázali všetkým sledovateľom televíznych novín, ako vyzerá typická oblievačka v Batizovciach. Po nakrúcaní sme sa ponáhľali s ostatnými členmi na kúpalisko vo Vrbove, kde sme kúpajúcim predstavili zopár nacvičených tancov. Nechýbala ani oblievačka s vodou z bazéna, po ktorej skončili mokré aj slečny animátorky. Chlapi totiž mysleli na ich zdravie a krásu. Zažili sme tam super atmosféru, pretože ľudia z bazéna spievali a zabávali sa s nami. Niektorí boli dokonca ochotní vyjsť z bazéna von, aby si zatancovali s našimi dievčatami. Po úspešnom dni sme sa prezliekli do plaviek a užili si trochu oddychu práve na kúpalisku vo Vrbove.

30. apríla sme boli zaspievať a zatancovať pri stavaní mája v Kúpeľoch Lučivná. V apríli a v máji sa konal v Košiciach a v Poprade seminár pre vedúcich Folklórnych skupín a súborov, kde sme mali tiež svoje zastúpenie. Radosť všeobecne kolovala dňa 28. mája 2023, kedy sme usporiadali piaty ročník Folklórnych slávností obce Batizovce za účasti Detskej folklórnej skupiny Batizovce, FSK Tepličan z Liptovskej Tepličky, FSK Batizovce, FS Maguranka zo Sp. Starej Vsi a FS Váh

z Liptovského Mikuláša. Vyšlo nám krásne počasie a celý deň sa podaril vďaka všetkým, ktorí sa prišli pozrieť a zabaviť sa. Nechýbala ani bohatá tombola s množstvom zaujímavých cien. Na záver sa nám predstavila hudobná skupina Zbojná, ktorá všetkých vytiahla na parket.

Naše členky z detskej folklórnej skupiny zaspievali vo svojej škole v projekte ERASMUS, kde ich na heligónke sprevádzal Ľubomír Šoltís. Mladšie deti vystúpili so svojím programom na majálese, ktorý organizoval CSS Batizovce, pre svojich klientov a zamestnancov v sále KD. Neskôr, dňa 17.6.2023, sa zúčastnili malé a veľké deti na Zamagurských folklórnych slávnostiach v Červenom Kláštore, kde sa predstavili v programe s názvom Z batôžka. Bol to krásny, ale aj náročný deň, preto sa chceme poďakovať všetkým rodičom, ktorí v ten deň boli nápomocní.

Pred začiatkom leta bolo nutné vyšperkovať prvky, ale aj natréňovať kúdeľnú izbu na nasledujúcu súťaž, ktorá sa uskutoční 20. augusta. Preto sa v piatok 30.7.2023 dospelí členovia vybrali na sústreďenie do neďalekej Tatranskej Lomnice do hotela Tatraneč. Strávili tam tri dni, počas ktorých mali 4 intenzívne tréningy a dokonca počas sústreďenia stihli dve vystúpenia. V sobotu 1.7.2023 vystúpili spolu s detskou folklórnou skupinou na otvorení leta vo Svite a počas návratu v nedeľu zaspievali pár pesničiek v susednej obci Gerlachov na výstave rôznych krásnych a unikátnych ručných prác. Nedávno sa začala sezóna svadieb a čepčení, a tak popri všetkých týchto spomenutých vystúpeniach stihli naše ženy, spolu s družbom vystupovať na dvoch svadbách a začepčiť dve krásne nevesty. V mesiaci august nás čakajú vystúpenia vo Vyšných Ružbachoch, na Agrokomplexe v Nitre a už spomínaná okresná súťaž vo Svite.

Ak by vás zaujali naše aktivity a chceli by ste k nim vidieť aj fotografie, stačí sledovať našu facebookovú stránku FSK Batizovce, kde informujeme o novinkách a pridávame zábery zo všetkých vystúpení.

❖ **Rebeka Hudáková, Ľubomír Šoltís**
 📞 FSK Batizovce

Dobrovoľný hasičský zbor Batizovce

Dňa 15. apríla sa za účasti 24 štvorčlenných družstiev uskutočnila previerka pripravenosti Dobrovoľných hasičských zborov obcí a miest v Sp. Štiavniku.

Cieľom bolo preverenie praktickej činnosti, zdravotná príprava a určenie technických prostriedkov. Po skončení jednotlivé zásahové jednotky získali certifikát pripravenosti.

22. apríla sa konala brigáda, odzimovanie hasičskej techniky a upratovanie v priestoroch a v okolí hasičskej zbrojnice. Na konci apríla, pri príležitosti sviatku svätého Floriána, sme mali slávnostnú schôdzu členov výboru.

V prvú májovú nedeľu sa uskutočnilo Územné kolo hry Plameň, ktoré sa konalo v Kravanoch. Naše kolektívy chlapcov a dievčat súťažili v päťčlenných družstvách a umiestnili sa na prvých miestach. O týždeň neskôr sa v Sp. Bystrom uskutočnila súťaž, kde dievčatá skončili na 5. mieste a chlapci na 3. mieste. V dňoch 16. a 17. mája sme zorganizovali brigádu pri zbere železného šrotu v obci, na ktorej sa počas dvoch dní vyzbieralo okolo 5000 kilogramov železného šrotu.

21. mája sa v areáli základnej školy konala detská hasičská súťaž 1. ročníka prípravky mladých hasičov do 8 rokov a súťaž mladých hasičov od 6 do 16 rokov. Za účasti 27 družstiev prípravky si prvé miesto v kategórii chlapcov vybojoval DHZ Sp. Štiavnik pred Hranovnicou a Šuňavou. V kategórii dievčat patrilo prvenstvo DHZ Šuňava pred Kravanmi a Sp. Bystrým. Naši chlapci sa umiestnili na 12. priečke a dievčatá skončili na 9. a 12. mieste. V kategórii päťčlenných družstiev si chlapci vybojovali spomedzi 18 družstiev pekné 6. miesto a chlapci zo ZŠ Batizovce 18. miesto. Víťazom sa stala Slovenská Ves. V kategórii dievčat skončili z 13 družstiev na nepopulárnom 4. mieste za víťazom z DHZ Šuňava. Ceny a medaily prvým trom družstvám odovzdal starosta obce JUDr. Gabriel Bodnár, čestný predseda KO DPO SR Marián Rušin, predseda DHZ Ján Mlynský a veliteľ DHZ Ľubomír Šoltís.

27. mája sa uskutočnila v Štrbe súťaž mladých hasičov, kde naše päťčlenné družstvá chlapcov a dievčat skončili na prvých miestach. V Lučivnej sa

umiestnili dievčatá na 10. priečke a chlapci na 6. a 8. mieste. Na súťaži v Sp. Teplici dievčatá skončili na 6. mieste a chlapci na 4. mieste. Posledná súťaž detí pred prázdninami sa uskutočnila vo Vikartovciach, dievčatá sa umiestnili na 5. priečke a chlapci na 6. Trénerom je Martin Majerčák, za čo mu patrí veľká vďaka. V priebežnom poradí v Podtatranskej olympiáde mladých hasičov sú chlapci aj dievčatá na 5. mieste.

Prvá súťaž dospelých v Podtatranskej hasičskej lige sa konala v Sp. Štiavniku 4. júna za účasti 21 družstiev. Muži aj ženy nad 35 rokov súťaž vyhrali a muži nad 35 rokov skončili na bronzovej priečke. Dňa 10. júna sme v spolupráci s obcou a ÚZO DPO SR Poprad zorganizovali Územnú súťaž DHZ a dorastu. Súťažilo sa v štafete 8x50 metrov a v požiarom útoku. Víťazi postupovali na krajskú súťaž, ktorá sa konala o týždeň v Štrbe. V kategórii muži do 35 rokov zvíťazila Štrba. Naši muži skončili na 4. mieste. V kategórii žien do 35 rokov zvíťazili ženy zo Sp. Bystrého a v kategórii dorasteniek a dorastencov zvíťazila Šuňava. Ženy z Batizoviec nad 35 rokov skončili na 1. mieste a muži nad 35 rokov na 2. mieste. Začiatkom júla sa v Štrbe konala ďalšia súťaž v PHL. Muži z Batizoviec skončili na 2. mieste a muži nad 35 rokov na 3. mieste. V priebežnom poradí PHL sú muži na 2. mieste, ženy nad 35 rokov na 3. mieste a rovnako aj muži nad 35 rokov. Muži súťažajú aj v Tatranskej fajermanskej lige. Prvé kolo sa konalo 18. júna v Kravanoch, kde

skončili na 5. mieste, nasledovala súťaž v Sp. Bystrom, kde im patrila 4. priečka. Na súťaži v Štrbe skončili na 6. mieste. V priebežnom poradí sú na 4. priečke.

V hasičskom areáli pokračujú práce na dobudovaní dráhy a okolia. Na svoje miesto sa osadil kontajnerový sklad, vykosil sa celý areál a pokračujú práce na dorovnaní terénu a dobudovaní nábehovej plochy. Naši členovia pod názvom FC Florián sa zúčastnili RETROMUNDIÁLU 2023. Pri troch remízach a jednej prehre nakoniec obsadili 5. miesto. Pozornosť si zaslúži najstarší hráč turnaja z našich radov - pán Milan Bača, ktorý svojím výkonom predbehol aj mladších hráčov. Najbližšie súťaže nás čakajú v obciach Šuňava, Dravce, Gánovce, Vernár a vo Svite. Ďakujeme všetkým členom a členkám za reprezentáciu obce a DHZ Batizovce.

♦ **Ľubomír Šoltís**
Veliteľ DHZ

Zhodnotenie školského roka 2022/2023 v MŠ

Prioritou našej materskej školy je vytvoriť tvorivé podnetné prostredie, v ktorom sa môže dieťa rozvíjať ako jedinečná osobnosť.

Pedagogickí zamestnanci cieľavedome, systematicky a v tvorivej atmosfére rozvíjali osobnosť dieťaťa v psychomotorickej, poznávacej, sociálnej, emocionálnej a morálnej oblasti, taktiež v rozvíjaní materinského – slovenského jazyka s využívaním inovatívnych foriem a metód práce. Snažili sme sa novým deťom uľahčiť plynulú adaptáciu v prostredí MŠ, postupne pripraviť deti na primárne vzdelávanie a na život v spoločnosti, naplňovali sme potrebu dieťaťa po sociálnom kontakte s rovesníkmi, podporovali ich vzťah k poznávaniu a učeniu hrou.

Prezentovali sme našu prácu na rôznych kultúrnych podujatiach v obci ako napr. Mikuláš v obci, zapojili sme sa do projektu „Krabica plná radosti“ (vianočné balíčky pre opustených starších občanov),

kultúrne vystúpenie pre starších v KD, prácami sme prispeli na veľkonočnej výstavke „Krehká krása“, program na Deň matiek v KD, vystúpenie pre klientov CSS v Batizovciach v rámci projektu „Láska kvitne v každom veku“ a tiež sme prispievali do regionálnych novín.

V decembri sme pre rodičov a občanov pripravili v sále KD „Vianočnú besiedku“ a v máji ľudovú akadémiu na tému „Fašiangy“. Pre našich predškolákov sme v júni prichystali rozprávkový večer na tému „Námorníci“, kde bolo pre nich pripravených veľa zaujímavých aktivít a tiež si zaspomínali na časy, ako prišli prvýkrát do MŠ a ako postupne „ako námorníci preplávali“ všetkými triedami, kým sa z nich stali veľkí predškoláci, ktorí

Deťom treba venovať najväčšiu starostlivosť, lebo sú najcennejším Božím darom a klenotom, ktorý sa nedá s ničím porovnať.

J.A. Komenský

odchádzajú do školy. S predškolákmi sa všetci zamestnanci MŠ a rodičia rozlúčili na slávnostnom odovzdávaní Osvedčení o ukončení predprimárneho vzdelávania, kde pre všetkých prítomných mali pripravený krásny program. Na záver sme si všetci zaspievali a zatancovali spolu s ujom Ľubom. Aj pán starosta a vedúca MKS sa s predškolákmi rozlúčili v obradnej miestnosti MKS a odovzdali im darčeky.

V MŠ pracuje šesť krúžkov pod vedením kmeňových učiteľiek, kde sa netradičnými formami a metódami rozvíjajú zručnosti a schopnosti detí, ktoré potom môžu v škole ďalej rozširovať. Uskutočňovaním kvalitných výchovno-vzdelávacích aktivít sme uplatňovali princíp aktivity dieťaťa, v ktorej dominuje hra ako prostriedok rozvoja osobnosti dieťaťa predškolského veku.

Zameraním našej materskej školy je regionálna, environmentálna výchova a výchova k zdraviu a zdravému životnému štýlu. Bolo pripravených veľa aktivít so zameraním na ľudové zvyky a tradície v obci. Deti sa oboznámili so spôsobom života našich predkov, náradím, ktoré používali, zvykmi na Vianoce, Veľkú noc, navštívili batizovskú ľudovú izbu a hasičské múzeum, vyskúšali si techniku zdobenia veľkonočných kraslíc, vyskúšali si „rajbanie“ prádla, či „múcenie“ masla...

Prostredníctvom akcií školy a aktivít pre deti boli rozvíjané základné poznatky o zdravom spôsobe života a zdravom životnom štýle (spolupráca so študentkou dentálnej hygieny). Deti sme viedli k úcte k prírode a ochrane životného prostredia, a to napríklad plánovaním tematických týždňov

na podporu zdravia, zdravého životného štýlu detí a environmentálnej výchovy (Deň zeme, Deň jablka, Deň mlieka, ...). Do aktivít boli zaraďované programy s témou zdravého životného štýlu vychádzajúc s odporúčaniami národného programu boja proti obezite a zo Školského vzdelávacieho programu „Rok na dedine“. Predškôláci sa zúčastnili výstavy v Poprade – „Žijú v lese“. Deti absolvovali vychádzky do prírody a venovali sa ďalším environmentálnym aktivitám ako napríklad sadeniu kvetov a jarnému upratovaniu ŠD v spolupráci s rodičmi. Pozornosť bola venovaná environmentálnej výchove ako súčasť rozvoja osobnosti detí zameranej najmä na vedenie k uvedomelej spotrebe zdrojov, povedomie v oblasti separácie odpadov, na vytváranie správnych postojov a správania detí k životnému prostrediu, na prevenciu pred poškodzovaním a znečisťovaním životného prostredia.

Počas roka bolo pre deti pripravených veľa krásnych a zaujímavých aktivít zameraných na zážitkové učenie. Keďže ich bolo veľa, spomeniem aspoň niektoré: exkurzie na obecny úrad, družstvo, v hasičskej zbrojnici, u niektorých rodičov sa na dvoroch boli pozrieť na mláďatká (húsatká, kuriatka, ovečky, ...)

Pripravili sme im Deň s mojou hračkou, Deň s mojou knihou, zúčastnili sa divadelných predstavení divadielka Cililing a Tárajky a Popletajky.

Medzi ďalšie krásne a zaujímavé aktivity patrí rozprávkový deň s animátormi KIDSFAN-u, výlet do skanzenu v Pribyline, športové dni na ŠD, účasť predškôlakov na kladení vencov pred OcÚ, pečenie medovníčkov, vynášanie Moreny, karneval, rozprávkový deň, ...

V školskom roku 2022/2023 ukončilo predprimárne vzdelávanie 33

predškôlakov. V rámci materiálno-technického vybavenia sme v mesiaci december vymenili podlahové krytiny v triedach č. 2 a 3. Do triedy č. 3 sa zakúpili nové ležadlá a stoličky. Ďalej sa nakúpili posteľné obliečky, nové hračky, knihy, didaktické pomôcky a kreatívny materiál na rozvíjanie zručností, predstavivosti a fantázie detí. V júli sa dokončila fasáda zo zadnej strany budovy MŠ. V auguste sa vymenila zárubne a interiérové dvere v triedach, spálňach, skladoch a chodbách.

Na záver by som sa chcela poďakovať všetkým, ktorým záleží na výchove „maličkých človečikov“, a robia všetko pre to, aby mali krásne prostredie pre svoj rozvoj a aby v materskej škole nachádzali svoj druhý domov, teda zamestnancom, zriaďovateľovi, rodičom a ešte veľa ďalším dobrým ľuďom, ktorí s veľkou láskou v srdiečku ochotne pomáhajú napr. pri realizovaní úloh zamerania našej MŠ – regionálnej výchove. Sú to najmä naša koordinátorka teta Olinka, ujo Milan a ujo Ľubko.

❖ **Soňa Chalásová**
riaditeľka MŠ Batizovce

*Deti nie sú veci,
ktoré treba
vytvárať,
ale ľudia,
ktorých treba
rozvinúť.*

Jess Lair

Y	A	A	K	V	Á	T	S	A	Z
V	N	O	B	C	H	O	D	M	B
T	Ý	R	C	I	H	B	A	F	R
T	I	O	Ú	N	A	B	Z	I	O
Z	O	K	V	T	K	C	A	T	J
K	O	S	T	O	L	I	L	E	N
A	C	I	H	R	Ô	U	O	Á	I
T	U	R	J	Í	K	E	K	T	C
D	O	H	B	N	Š	R	Š	E	A
A	C	I	N	Ž	I	N	K	R	E

Osemsmerovka

Nájdí názvy miest na obrázkoch v osemsmerovke. Slová osemsmerovky je možné škrtať ôsmimi smermi. Po vyškrtnutí všetkých slov ostane písmena, ktoré tvoria tajničku. Písmená tajničky je treba čítať zľava doprava a zhora nadol.

V Batizovciach máme miestnosť, kde sa môžeš dozvedieť viac o histórii obce. Volá sa Batizovská

Hasičská

dom

Použitie slov: amfiteáter, cintorín, ihrisko, izba, knižnica, kostoly, kultúrny, obchod, zastávka, zbrojnica, škola, škôlka

Omaľovánka

Príroda nám ukázala svoju silu

*Dbjame preto na to,
aby boli naše ulice nielen
estetické, ale aj funkčné*

Začiatkom augusta zasiahli Slovensko vrátane Batizoviec intenzívne búrky. Niekoľkohodinové silné zrážky spôsobili zaplavené pivnice a ďalšie škody na majetku.

Na vlastnej koži sme mohli pocítiť silu prírodu. Viacerí z nás vnímame, že klíma sa mení a aj v našom podtatranskom regióne sú letá čoraz teplejšie a intenzívne búrky čoraz menej ojedinelé.

Ide stále o zriedkavé udalosti. Škody, ktoré spôsobia, však môžu byť obrovské.

Priekopy pred domami slúžili na odvodňovanie obytných lokalít už

od nepamäti a dodnes majú nezastupiteľnú úlohu. Dbajme preto, prosím, na to, aby naše ulice neboli len estetické, ale aj funkčné.

Odobratie autorizácie pre OZV Recyklogroup ZASIAHLO AJ NAŠU OBEC

Organizácia zodpovednosti výrobcov Recyklogroup si neplnila svoje povinnosti a neplatila zberovým spoločnostiam. Ministerstvo životného prostredia jej preto odobralo autorizáciu, na čo doplatila aj naša obec.

Za komunálny zmesový odpad platíme ako obyvatelia priamo obci, ktorá zabezpečuje jeho odvoz. Inak je to pri triedenom odpade, napríklad pri plastoch, skle alebo papieri. Firmy a výrobcovia sú zodpovední za obaly, ktoré vyrobia a podľa toho, koľko obalov uvedú na trh, poskytujú financie Organizáciám zodpovednosti výrobcov (OZV). OZV zabezpečujú odvoz triedeného odpadu pomocou zberových spoločností a preto je pre obyvateľov bezplatný. Teda takto by to malo fungovať. Ak zlyhá jeden článok, celý systém sa naruší.

Do apríla 2023 bola za triedený odpad v Batizovciach zodpovedná OZV Recyklogroup, ktorá platila zberovej

spoločnosti Brantner Poprad, aby v obci odvážala vrecia s triedeným odpadom. V apríli však Ministerstvo životného prostredia zrušilo autorizáciu OZV Recyklogroup z dôvodu neplnenia si povinností v oblasti zberu odpadu. Ministerstvo na túto skutočnosť upozornilo už skôr, v apríli 2021. Nedošlo však k náprave. Naopak pribudlo aj neplnenie si finančných záväzkov voči zberovým spoločnostiam, čo nakoniec viedlo k odobratiu autorizácie. OZV Recyklogroup preto ostala bez autorizácie. OZV Recyklogroup vo svojom stanovisku tvrdí, že odobratie licencie bolo nezákonné. Obce a mestá, ktoré spolupracovali s OZV Recyklogroup, sa tak dostali

do neľahkej situácie. Legislatíva obci neumožňuje platiť zberovým spoločnostiam za odvoz odpadu. „Dostali sme sa do uzavretého kruhu, patovej situácie. Obec to chce mať pozbierané. Brantner to chce pozbierať, ale chce od nás peniaze. Obec to nemôže platiť takže chce ísť za organizáciou zodpovednosti výrobcov, ktorá ale stratila autorizáciu. V takomto prípade sme požiadali Koordinačné centrum Obaly, aby nám bola pridelená losovaním ďalšia spoločnosť. Chvalabohu, nám bola pridelená spoločnosť ENVI-PAK, s ktorou sme sa dohodli na ďalšom vývoze odpadov,” opisuje starosta obce Gabriel Bodnár.

❖ Aneta Žugecová

Organizátor Podtatranského veterán cupu Tomáš Bujňak

„My sa neposudzujeme, či má niekto auto s novým lakom, ale stretávame sa roky ako priatelia“

Na konci júla sa v našej obci uskutočnil už tretí ročník Podtatranského veterán cupu, na ktorom sa stretli priaznivci a majitelia veteránov. O tomto podujatí sme sa porozprávali s jeho organizátorom Tomášom Bujňakom.

V júli ste v Batizovciach uskutočnili tretí ročník Podtatranského veterán cupu. Ako ste prišli s myšlienkou organizovať zraz veteránov pod Tatrami?

Celé to vzniklo tak, že sme sa chceli ísť s kamarátmi previezť. Napadlo mi, že keď sa ideme previezť, tak urobme rovno zraz a pôjdeme na spanilú jazdu. 0. ročník, ktorý sa konal v Poprade, sme teda „zbúchali“ len za sedem dní. Stretli sme sa pri Kauflande. Zaregistrovali sme účastníkov kvôli nálepkám a pamätným diplomom a išli sme na spoločnú jazdu. Dopadlo to nad moje očakávania. Prišlo 49 veteránov. Počas nultého ročníka nemali účastníci zabezpečenú ani stravu, ale od vtedy sa snažíme zdokonaľovať a posúvať. A dnes k nám už prichádza viac ako 100 áut. Stále ma to ťahá a baví, aj keď organizácia dá človeku niekedy zabráť.

Prvý ročník ste už zorganizovali v Batizovciach. Prečo ste sa rozhodli práve pre našu obec?

Hľadali sme miesto, ktoré by bolo zaujímavé, nebolo by náročné na organizáciu a napadli mi Batizovce, nakoľko sa na dvore batizovskej ZŠ konajú aj hasičské súťaže. Batizovce

sú na to ako stvorené aj preto, že to je podtatranský veterán cup a Batizovce sú obec pod Tatrami. Cítim tú tiež veľkú podporu od obecného zastupiteľstva a dobrovoľného hasičského zboru. Pomáhajú pri organizovaní prejazdu kolóny obcou, čo je veľké plus.

Aké autá sa mohli prihlásiť?

Tretieho ročníka, rovnako ako aj tých predchádzajúcich, sa mohli zúčastniť osobné a nákladné autá, aj motocykle. Všetci boli vítaní. Podmienka bola len jedna – museli byť vyrobené do roku 1995. Keď si to prevedieme do nejakého typového prevedenia, tak najmladšie sú Škoda Favorit.

Z toho čo hovoríte sa zdá, že je to zraz prístupný pre širšiu skupinu veteránistov.

Veteranisti sa zvyknú rozdeľovať na dve skupiny. Prvá skupina sú tí, ktorí majú fakt drahé autá za niekoľko desiatok tisíc eur a chodia na honosnejšie zrazy, kde sa platí vysoké štartovné. Ak sa im ale niečo na aute pokazí, často si

s tým nevedia poradiť sami. Na nás sa niekedy pozerá ako na tých, ktorí majú slabšie veteráni. Ale každému sa páči niečo iné. Mne sa páčia staré škodovky 105ky 120tky, užovky*, ktoré sa začali vyrábať koncom roku 1976 a v 1977 sa začala veľká výroba tohto modelu. My sa neposudzujeme, či mám auto s novým lakom, alebo s nejakou hrdzou. Niekedy aj patinovka auto je krásne! My chodíme na také zrazy, kde sa stretávame ako priatelia, kamaráti. Poznáme sa roky a často tu spoznáme aj veľa nových priateľov a kamarátov.

Ako sa potom vyberajú ocenené automobily na Podtatranskom veterán cupe?

V kategórii najkrajší veterán boli 3 miesta. Od minulého roka udeľujeme aj putovný pohár. O desať mesiacov bude prinavrátený na zraz a každý rok tam budeme lepiť etikety, kto daný rok

vyhral. Prvé, druhé, tretie miesto boli vybrané komisiou odborníkov, ktorí sa v týchto autách vyznajú lepšie ako ja. Sú to majstri, ktorí veterány opravujú. Vedia pozrieť lak, originálnosť dielov, exteriér, interiér, detaily, šrubky, všetko úplne do detailov.

Tento rok sme mali aj pohár organizátora zrazu, ktorý som udeľoval ja. Nešiel som už do takýchto detailov. Auto nemuselo byť v top stave po kompletnej generálke. Ja som sa zameral skôr na takú výnimočnosť, originálnosť vozidla.

Napríklad bol zachovaný interiér, exteriér, sedačky, prístrojovka, volant, tapacíre... Vybral som Škodu 120 GLS. To sa mi zapáčilo.

Tento ročník niesol pomenovanie Podtatranským veterán cup: Memoriál Tomáša Lörinca, kto bol Tomáš Lörinc?

Tento ročník bol trochu výnimočný v tom, že niekedy na skorú jar, dá sa povedať, že ešte v zime, nás opustil náš dlhoročný kamarát, priateľ, ktorý s nami chodil na takéto zrazy. Volal sa Tomáš Lörinc. Žiaľ, mladý chalan zo Spišských Vlách, 21-ročný, skolila ho choroba. Bola to pre nás veľká bolesť. Chceli sme si takto uctiť pamiatku kamaráta, na ktorého stále myslíme a spomíname v dobrom ako na človeka, ktorý bol večne usmiaty a v jeho prítomnosti sa človek cítil vždy dobre. Teší ma to, že sa na tento ročník prišli pozrieť aj Tomášovi rodičia. Jeho tatko sa o Tomášov Trabant 601 Sedan vzorne stará a s mamkou neváhali ani chvíľku a na tomto aute sa zúčastnili Podtatranského veterán cupu.

❖ Aneta Žugecová

* Autá ľudovo nazývané ako užovky alebo električka pre ich vzhľad. Mali úzke nápravy a 14 palcové kolesá 155/80 r14 podobne ako pri škode 100. Mali úzke vysoké kolesa nakoľko model radu M-ko vyrábaný od roku 1983 už mal širšie nápravy, nižšie a širšie kolesa 165 r13, čím sa zlepšili jazdné vlastnosti.

Klub žien Batizovce

Prešiel ďalší štvrtrok a jarné slnečné lúče nám dodali energiu do ďalšej našej práce a preto, sme my členky Klubu žien nezaháľali a pokračovali sme v našich ďalších aktivitách.

Našou hlavnou prioritou v tomto období je sprevádzanie hostí v Batizovskej a Hasičskej izbe. Od otvorenia sme privítali mnoho domácich návštevníkov, ale aj veľa zahraničných hostí (z Ameriky, Francúzska, Česka). Návštevnosť sa zvýšila hlavne po zapojení sa do súťaže: "Legendárrium 2023" (hravé leto), ktorú vyhlásil Prešovský samosprávny kraj a týmto mnoho detí zo širokého okolia získalo vedomosti o našej Batizovskej minulosti. Legendárrium je brožúrka, ktorá sprevádza mladých návštevníkov po lokalitách v Prešovskom kraji.

Zúčastnili sme sa aj jarného upratovania v našej obci a pomohli sme vyčistiť

okolie a zároveň sme pripravili aj chutné občerstvenie pre ostatných zúčastnených. S veľkou chuťou sme sa pustili aj do upratovania Batizovskej izby a zároveň sme doplnili aj ďalšie zaujímavé exponáty. Robíme niečo aj pre svoje kultúrno-športové vyžitie, vychádzkami do prírody v okolí našej obce a Vysokých Tatier. Spoločne sme navštívili aj Tatranskú Lomnicu, kde sme oslávili 1. máj a taktiež sme neobišli ani krásnu botanickú záhradu, či múzeum v Poprade. Posedeli sme si aj pri príležitosti Dňa matiek s krásnym kultúrnym programom, za čo ďakujeme členovi našej folklórnej skupiny Ing. Miroslavovi Pajerchinovi.

Ani tento krát sme nechýbali na folklórnych slávnostiach a pripravili sme pre hostí bohaté pohostenie a zároveň sme sa potešili nádherným folklórnym vystúpením.

Dňa 15.07.2023 sme sa zúčastnili na výbornej súťaži „O najlepšie Batizovské pirohy“ – popri varení pirohov sme si stihli aj zaspievať, zatancovať a zabaviť sa.

Prajeme všetkým príjemné prežitie leta a plno krásnych zážitkov.

❖ KLUB ŽIEN BATIZOVCE

Pre zvýšený záujem sa určili aj návštevné hodiny Batizovskej a Hasičskej izby, je však potrebné sa nahlásiť vopred na tel. čísla:

☎ 0944 136 802

☎ 0910 661 483

Utorok: 10:00- 12:00 15:00-17:00 hod

Piatok: 15:00 - 17:00 hod

Sobota: 10:00 - 12:00 15:00- 17:00 hod

Nedeľa: 15:00- 17:00 hod

KD Sosna v Batizovciach

a „Netradičná súťaž vo varení tradičných slovenských jedál“

Neviem čím to je, ale my, dôchodcovia, akoby sme chceli ukázať „mladým“, že ešte za dačo stojíme, nelenili sme ani v auguste. Zúčastnili sme sa „Netradičnej súťaži vo varení tradičných slovenských jedál“ v Štrbe. Veď kto má lepšiu skúsenosť v tejto oblasti ako senior! Naše 3 členky a 2 členovia varili halušky s kyslou kapustou pod holým nebom v obyčajnom kotlíku. A zvládli to perfektne. Získali medaily a vecné ceny za 3. miesto spomedzi 9-tich družstiev. Bol to naozaj vydarený deň plný slnečných lúčov a dobrej nálady. Predseda klubu, pán Bača, ďakuje zúčastneným členom za reprezentáciu.

❖ **Mária Handzušová,**
podpredsedníčka KD

Spoločensko-športový deň seniorov

Slnečná streda 19.07. 2023 patrila nielen dovolenkárom, ale aj nám, seniorom. Predseda KD Sosna, pán Bača, pripravil jedinečné spoločensko-športové podujatie, počas ktorého sme mohli predviesť svoju šikovnosť, zručnosť a aj veku zodpovedajúci pohyb.

Prvou skúškou zdatnosti a odvahy bola cesta na chatu, ktorá trvala viac ako hodinu. Niektorí si pomáhali s paličkami na Nordic Walking, a tak všetci prišli do cieľa.

Po krátkej pauze a doplnení tekutín sme deň zahájili gratuláciou našim oslávencom, ktorí v prvom polroku 2023 oslávili 65 a 75 rokov a pripili na ich zdravie. Každý bol obdarený termomiskou na zmrzlinu či teplé jedlo.

Ďalšie úlohy nebolo treba prideľovať, každý vedel, čo má robiť. „Chlapci“ založili oheň a pripravili gril, „dievčatá“ porciovali balíčky s krkovičkou a zemiakmi, ktoré doplnili domácou slaninkou, cibulkou a vhodnými koreninami.

Počas prípravy jedla sme športovali. Hod granátom a streľba zo vzduchovky nám pripomenuli zašlé časy, ale bolo príjemné a zábavné sa vrátiť do mladosti. Súťažiaci si „vysúťažili“ upomienkové predmety ako hrnček, nákupnú tašku, magnetky

a perá, všetko s motívmi obce Batizovce. Nebolo dôležité vyhrať, ale zúčastniť sa.

Jedlo chutilo výborne, chlapci dobre strážili oheň, varili kávu a samozrejme aj nalievali. Okrem zaujímavých športových disciplín sme mali možnosť si spolu posediť, pospomínať a porozprávať sa aj o súčasnom živote. Dievčatá si vymenili recepty na koláče a pečivo, na ktorých sme si neskutočne zamaškrtili a zapili chutnou kávou.

Na konci každej zábavy nasleduje práca, a to neobišlo ani nás. Družstevnú chatu a jej okolie sme upratali, odpadky odviezli a peši sme sa šťastne dopravili domov. Klub dôchodcov Sosna ďakuje predsedovi poľnohospodárskeho družstva za prenajatie chaty, na ktorej sme prežili pekný deň plný radostí a nevšedných ľudských vzťahov.

❖ **Mária Handzušová,**
podpredsedníčka KD.

Etnologický výskum v Batizovciach:

„V čase, keď sa všetci ponáhľajú, vzájomný rozhovor je skutočný dar.“

V čase od 1. do 10. júna 2023 sme v uliciach našej obce stretávali skupinky dievčat so zápisníkmi, ktoré sa zvedavo pýtali na život v Batizovciach a trpezlivo počúvali odpovede.

Boli to študentky Katedry etnológie Filozofickej fakulty Univerzity Komenského v Bratislave, ktoré pod vedením skúsených pedagogičiek uskutočnili etnologický výskum.

Výskum bol zameraný na niekoľko oblastí:

1. Rodina a príbuzenstvo
2. Detstvo v spomienkach (rozprávania, fotografie, odev, strava, obyčaje)
3. Staroba a starnutie (zvyky, práca, rodina, trávenie času)
4. Náboženský život v obci
5. Kooperácia a reciprocita v obci
6. Obyčaje životného cyklu – pohreb
7. Bývanie v období socializmu
8. Voľný čas v socializme
9. Piesňový repertoár a folklór v obci

Študentky budú výsledky spracovávať najbližšie mesiace a sľúbili, že sa s nami o závery podelia. Rozhovory so študentkami zažilo viacero z nás a o tom, aké boli dni v Batizovciach z ich pohľadu sa dočítate z reflexie študentky Anastasiye v spodnej časti strany.

Počas desaťdňového výskumu sa uskutočnilo množstvo stretnutí a rozhovorov. Dievčatá navštívili aj regionálneho historika Vladimíra Andraša, ktorý ocenil prácu a prístup študentiek: „Konečne som sa aj ja dostal na druhú stranu, že niekto prišiel za mnou a chcel si vypočuť moje spomienky. Dievčatá vykonali kus dobrej práce v našej obci a dúfam, že výsledky ich výskumu pomôžu zachovať kus histórie aj našej obce pre budúcnosť.“

Pani docentka Tužinská dodáva, že ochotných ľudí bolo neúrekom a všetkým zo srdca ďakuje vo svojom, aj v mene študentiek: „Ďakujeme za všetku Vašu ochotu, venovanú pozornosť, láskavosť a prijatie. Lebo v čase, keď sa všetci ponáhľajú, vzájomný rozhovor je skutočný dar.“

Očami študentky:

Celý letný semester sme sa my, deväť dievčat, striasali už len pri spomenutí slova „výskum“. Ani počas sedenia vo vlaku idúcim do Popradu sme si plne neuvedomovali, čo nás čaká. Každá z nás mala svoje obavy a strachy.

Batizovce nás privítali horúcim slnkom a výhľadom na hory. Dievčatá sa budú ešte dlho smiať z toho, ako som sa do Tatier zamilovala. 2. júna zrána sme pozbierali všetku odvalu, zošity s poznámkami a niekoľko pier a vybrali sme sa na úrad. Otvorenosť pracovníkov a ochota pána starostu Gabriela Bodnára sa s nami nielen rozprávať, ale aj kedykoľvek pomôcť, nám dali veľkú nádej. Nemôžem hovoriť za všetky svoje kolegyne, lebo každá z nás zažila v Batizovciach svoj osobný jedinečný príbeh, ale myslím, že všetky sa zhodnú na obdivu ku miestnym ľuďom. Veľmi nás dojala hĺbka každého, s kým sme sa rozprávali. Všetka pozornosť, ktorú nám venovali, bola nesmierne cenná. A pre mňa, ako človeka zo zahraničia, bolo veľmi dôležité, aby ma nielen počuli, ale aj pochopili, čo by sa mi nepodarilo bez pomoci a ochoty všetkých, ktorí mi otvorili dvere. Pred výskumom sme sa podrobne rozprávali o zložitostiach tej či onej témy a usilovne sme sa pripravovali na náš prvý veľký výlet. Ale

už na mieste sme si uvedomili, že nie všetko sa dá predvídať. Hovoriť o rodine bolo niekedy ťažšie ako hovoriť o pohrebe. Aj na rozprávanie o starobe bolo treba voliť slová opatrne, aby sme všetci pochopili význam.

Cieľom nášho výskumu nebolo nájsť odbornosť, ale komunikovať s ľuďmi. Zaujímali sme sa o myšlienky a názory každého jednotlivého človeka na tú či onú tému. Bez toho, aby sme pozerali na to, ako veľa alebo málo odborných znalostí človek má. V tomto prípade pre nás neexistovalo žiadne správne alebo nesprávne, neprišli sme hodnotiť.

Vďaka tejto desaťdňovej ceste sme si mohli vypočuť toľko rôznych príbehov a stretnutí zaujímavých a vnímavých ľudí. Dlhé mesiace čakania na niečo nespoznané a desivé sa zmenili na najzábavnejšie dobrodružstvo.

S veľkou vďakou a srdečnosťou, študentky Katedry etnológie Filozofickej fakulty Univerzity Komenského v Bratislave!

❖ Anastasiya Pilipeika
študentka Univerzity Komenského v Bratislave

Zhodnotenie futbalovej sezóny 2022/23 očami OFK Batizovce

Leto sa rozbehlo, prázdniny sú v plnom prúde, nastal čas oddychu, dovoleník a pre hráčov a fanúšikov futbalu aj čas obzrieť sa späť za uplynulou sezónou. Zároveň stojí pred funkcionármi každého klubu opäť neľahká úloha - vyskladať realizačné tímy a zabezpečiť hráčov do ďalšej sezóny. Svoje o tom vedia aj funkcionári OFK Batizovce.

Začnime ale stručným zhodnotením tej časti, ktorá sa skončila v júni. „A“ mužstvo si pod vedením trénera Jána Mlynára zabezpečilo záchranu ligy svojimi výsledkami už v predstihu, čo znamenalo, že sa podarilo vyhnúť sa nepopulárnym záchranárskym prácam. Sezónu ukončili naši muži v pokojných vodách 7. ligy PFZ a po obrate v záverečnom kole na pôde Slovenskej Vsi a víťazstve 3:5 obsadili konečné 10. miesto so ziskom 28 bodov.

Dorastencov pod vedením trénera Dávida Mudráka trápili počas jari najmä absencie, zranenia či iné dôvody výpadkov hráčov a na viacero zápasov nenastúpili v plnom počte. Na druhú stranu, je ale potešiteľné, že aj napriek nepriaznivým okolnostiam sa kolektív dokázal zomknúť a odohrať so ctou každý zápas v plnom rozsahu. Sezónu ukončil dorast v 5. lige dorastu U19 PFZ na 6. mieste so ziskom 8 bodov. Každý klub

tešia úspechy najmladších hráčov a inak tomu nie je ani v našom prípade - úsmev na tvárach našej futbalovej verejnosti dokázali často vyčariť hráči futbalovej prípravky do 11 rokov pod vedením trénera Romana Ryšu. Prípravka vo svojej skupine hranej turnajovým systémom obsadila konečné druhé miesto so ziskom 48 bodov za 16 výhier z 24 zápasov hraných na turnajoch počas celej sezóny. Keďže z našej skupiny víťazný tím Lučivnej odriekol účasť, vďaka druhému miestu dostali naši najmenší hráči pozvanie aj na finálový turnaj v Lubici, kde sme mali možnosť si zmerať sily s najlepšimi družstvami prípraviek v celom Podtatranskom futbalovom zväze. V silnej konkurencii sme síce nedokázali zaznamenať ďalšie víťazstvo, ale odmenou je nám aj možnosť zúčastniť sa a zbierať takéto cenné skúsenosti. Veríme, že aj vďaka týmto hráčom má budúcnosť nášho

„A“ mužstvo OFK Batizovce

OFK svetlý nádech. Zároveň by sme touto cestou radi poďakovali O.Z. Grow by Fires, vďaka finančnej podpore ktorého sme mali možnosť zakúpiť pre hráčov našej prípravky nové teplákové súpravy. Ako bolo spomenuté v úvode, kádre a realizačné tímy družstiev do ďalšej sezóny sa ešte len budujú, avšak už teraz sú jasné prvé zmeny. Prihlášky družstiev bolo potrebné podať do 29. júna 2023, čiže dnes už vieme, že v nadchádzajúcej futbalovej sezóne 2023/24 bude našu obec reprezentovať opäť prípravka U11, dorastencov U19 nahradí novozložené družstvo žiakov do 15 rokov a okrem mládeže budú na futbalovej mape pôsobiť aj batizovskí muži, ktorí sa predstavujú v 7. lige dospelých a tiež v Pohári predsedu PFZ. Do novej sezóny prajeme všetkým našim hráčom veľa športových úspechov, funkcionárom veľa entuziazmu a fanúšikom čo najviac pôžitku z futbalu.

❖ Peter Hutník

Mundiál a Retro Mundiál 2023

Ako už býva zvykom, druhá júlová sobota patrí v Batizovciach súťažným, ale aj rekreačným hráčom futbalu.

Na Mundiáli sa každoročne majú možnosť stretnúť obyvatelia obce, rodáci, bývalí či súčasní hráči nášho klubu spolu s priateľmi z našej družobnej obce Zeleneč a v priateľskej nálade si zasúťažiť a zabaviť sa. Tento rok sa uskutočnil už 46. ročník Mundiálu a zároveň 8. ročník Retro Mundiálu. Najviac zo všetkého nás teší nárast počtu družstiev v ostatných rokoch. Tento rok pribudlo nové družstvo - Batizovskí páni - a zároveň po dlhých rokoch sa prihlásilo opäť družstvo

Alemania. Na tohtoročnom Mundiáli teda štartovalo 12 družstiev, ktoré boli doplnené o 5 družstiev štartujúcich na Retro Mundiáli, pričom v každej kategórii sa predstavilo aj družstvo z našej družobnej obce - AC Duchna Zeleneč.

Retro Mundiál sa tento rok odohral vďaka organizačnému tímu z družstva Puma, ktorý prebral organizačnú „štafetu“ po pánovi Petrovi Mlynskom. Zápasy sa hrali v duchu fair play systémom každý s každým a najlepšie sa darilo družstvu Real España, ktoré sa stalo celkovým víťazom turnaja. Druhé miesto obsadilo družstvo Juve ,05, tretí skončili priatelia z AC Duchna Zeleneč, štvrtá bola Puma a na piatom mieste skončilo družstvo Florián. Individuálne ocenenia boli za najstaršieho súťažiaceho hráča, ktorým sa stal pán Milan Bača z Floriánu, cenu za najlepšieho hráča turnaja získal Cyril Františka z Pumpy.

V 46. ročníku Mundiálu boli tímy rozdelené do troch skupín po štyroch.

Po odohratí základných skupín prišla na rad vyraďovacia fáza. Jej vyústenie prišlo vo finále až po dramatickom predĺženom penaltovom rozstrele, z ktorého napokon šťastnejšie odchádzalo družstvo Grizzly, ktoré sa stalo víťazom turnaja po výhre nad druhým Sopranom. V zápase o tretie miesto zase zvíťazila AC Duchna Zeleneč nad štvrtou FC Barcelonou. Z individuálnych ocenení získalo cenu Fair Play družstvo Sharks, najlepším brankárom sa stal Peter Nemec (FC Barcelona), najlepším strelcom Miroslav Richtarčík (Grizzly) a najlepším hráčom Mundiálu 2023 bol Alex Guziar (Soprano).

Na záver by sme sa chceli poďakovať rozhodcom turnaja, organizátorom oboch Mundiálov za pokračovanie v tradícii týchto jedinečných turnajov, hráčom a vedúcim družstiev za účasť a entuziazmus potrebný pri príprave a zabezpečení technického zázemia pre družstvá a fanúšikom za podporu. Už teraz sa všetci tešíme a pozývame Vás na ďalšie ročníky v roku 2024.

❖ Peter Hutník

Mundiál družstvá Grizzly a Soprano pred finálovým zápasom.

Rodák z filmárskej branže

V rodnom liste má uvedené ako miesto narodenia Batizovce, no celý svoj aktívny život prežil v Bratislave. Tušíte, o kom je reč? Ak nie, čítajte ďalej.

Slovenský filmový režisér, scenárista a dramaturg Ivan Húšťava sa narodil 11. januára 1938. Po maturite na popradskom gymnáziu (1956) absolvoval odbor dramaturgie a scenáristiky na FAMU v Prahe (1960). Začínal ako redaktor

a režisér spravodajských a dokumentárnych filmov v Štúdiu krátkych filmov Bratislava, kde je autorsky podpísaný pod množstvom filmových diel. Spomeňme napríklad *XXX. Medzinárodný maratón mieru* (1960), *Kantáta o boji a víťazstve* (1961), *Druháci* (1962), *Ruky a pamiatky* (1963), *Posledný* (1963), *Poznanie bolesti* (1970), *Maliar* (1970), *Dedo Síváň* (1971), *Andrej Sládkovič - básnik mladosti* (1972), *Raziči* (1974) a iné.

Za stredometrážny hraný film *Adamko* (1967) získal filmové ocenenia na medzinárodných festivaloch v Benátkach a v Gijóne. V roku 1966 nakrútil experimentálny krátky film *Pochod*, ktorý spolu s hudobnými televíznymi filmami *Aleluja* (1968) a *Tradicional 69* (1969) boli po roku 1969 zakázané. V roku 1968 sa podieľal na realizácii celovečerného dokumentu zachytávajúceho obdobie demokratického procesu v Československu Čas, ktorý žijeme.

Pre Československú televíziu Bratislava nakrútil dokumenty o významných slovenských umelcoch *Človek s fotoaparátom* (1968), *Putovanie za tvorbou maliara Petra Matejku* (1973), *Maliar Nevan* (1973) a poeticky ladené detské filmy *Vitaj, Zuzanka...* (TV, 1978) a *Dovidenia, Zuzanka...* (TV, 1978). V roku 1978 nakrútil svoj prvý dlhometrážny hraný film *Sneh pod nohami*.

V rokoch 1981 až 1989 bol v Slovenskej filmovej tvorbe vedúcim tvorivo-výrobnej skupiny zameranej na tvorbu hraných filmov pre deti a mládež. Od roku 1990 pracoval v slobodnom povolaní. Venoval sa predovšetkým tvorbe dokumentárnych filmov so zdravotníckou tematikou - *Ludská reč* (1991), *Trpká chuť medzi* (1991), *Svetlo v rýchlosti srdca* (1992), *V zajatí ticha* (1993), ale aj tvorbe televíznych dokumentov o významných osobnostiach Slovenska - *Dáma s fotoaparátom* (1998), *Vianoce môjho detstva* (1998), *Dni, týždne, mesiace a roky Milana Dobeša* (1998), *Jozef Mokoš a jeho lásky* (2000), *Rabín Chatam Sofer* (2001) a ďalšie. V roku 1995 bol vedúcim referentom pre umeleckú činnosť v Slovenskej filmovej tvorbe Bratislava a zodpovedným za prípravu výstavy *Storočnica svetovej kinematografie na Slovensku*. V rokoch 1996 až 2001

pracoval ako hlavný dramaturg tvorby dokumentárnych filmov v Slovenskej televízii Bratislava.

V Slovenskej filmovej databáze je evidovaných jeho 39 dokumentárnych, 11 hraných, 22 spravodajských filmov a 4 filmové šoty. Ak teda niekde natrafíte na niektorý z jeho titulov, nenechajte si ho ujsť. A ešte jedna zaujímavosť: film *Fontána pre Zuzanu* (1985) vznikol aj vďaka tomu, že vtedajší režisér na Kolibe Ivan Húšťava mal životnú túžbu zrealizovať slovenský hudobný film podobný takým, aké vznikali v Čechách, napríklad *Starci na chmeli* (1964) alebo *Kdyby tisíc klarinetů* (1964). Oslovil preto vtedy svojho podriadeného scenáristu Karola Hlávku, aby sa projektu ujal.

P.S. OcÚ v spolupráci so Slovenským filmovým ústavom pripravuje spomienkové premietanie 2 filmov z tvorby režiséra Ivana Húšťavu. Už teraz vás všetkých srdečne pozývame. Bližšie info o termíne, čase a mieste premietania sa dozviete na Infokanáli a v správach obecného rozhlasu

Zdroj:

- <http://www.skcinema.sk>
- <https://www.csfd.cz/tvurce/12921-ivan-hustava/zajimavosti>
- <https://dafilms.sk/director/9285-ivan-hustava>

❖ Janka Hudáková

Zahrajte si hru o našej obci!

Čaká Vás v nej päť otázok, pri ktorých sa nielen zabavíte, ale sa aj niečo nové dozviete. Ak správne zodpoviete otázky, dostanete sa k záverečnej úlohe.

Čo na to budete potrebovať?

Smartfón s čítačkou QR kódov a pripojením na internet.
V novších smartfónoch je čítačka zabudovaná priamo vo fotoaparáte telefónu. Ak máte starší telefón, stačí ísť do „obchodu“ na App Store pre operačný systém iOS alebo Google Play pre operačný systém Android, kde si môžete takúto čítačku zadarmo stiahnuť.

Ako postupovať?

1. Načítajte QR kód pomocou smartfónu.
2. Kliknite na: „začni tu“.
3. Postupne klikajte na symboly smajlíkov.
4. Po kliknutí sa zobrazí otázka. Pri odpovediach môžete využiť vaše vedomosti, stránku obce či internetový vyhľadávač.
5. Po zadaní správnej odpovede sa otázka sama skryje a zobrazí sa erb rôznych veľkostí s číslom.
6. Keď správne zodpoviete na všetky otázky, kliknite na názov obce.
7. Do jednotlivých erbov zadajte číslo podľa veľkosti.

❖ Hru vytvoril Michal Dunajský.

Ďakujeme pán farár

V júli z rímskokatolíckej batizovskej farnosti odišiel kňaz Pavol Vaňovský, ktorý u nás pôsobil 14 rokov. Pred jeho odchodom sme sa ho stihli opýtať pár otázok o jeho zážitkoch z Batizoviec, detstve, ale aj motivácií stať sa kňazom.

Narodili ste sa v dedinke na Orave.

Ako spomínate na svoje detstvo?

Narodil som sa do rodiny s piatimi deťmi. Mamka bola Polka a otec Slovák. Som najstarší a mám štyri mladšie sestry. Niekedy sa smejem, že som požehnaný medzi ženami. V tom čase žili v dedinkách na Orave najmä roľnícke rodiny a veľa sa gazdovalo. Ja si ešte zo začiatku pamätám, že sme mali doma koňa, ale potom sa predal a chovali sa svine, kury, pulky, sem-tam krava. Niekedy, keď ešte fungovali družstvá, bola možnosť zobrať od nich býčka, vychovať ho a družstvo ho potom odkúpilo naspäť. Rodičia chodili do roboty, ale popritom sa aj gazdovalo. Niekedy som prišiel zo školy a na stole som našiel odkaz „najedz sa, zober motyku, sme tam a tam.“ A tak som sa najedol, zbral motyku a „šapal“ za rodičmi na pole.

Príala si mamka, aby ste boli farárom?

To nie. Ani ja som ako dieťa netušil, že sa ním stanem, aj keď som sa už ako dieťa hrával na farára. Najmladšia sestra

doteraz spomína, že ako prijímanie som všetkým dal keks a jej len krížik, lebo bola ešte malá.

Čo Vás teda priviedlo k tomuto povolaniu?

Zlom nastal asi po prevrate v roku 1989. V 4. ročníku gymnázia mi pán farár dovolil pomáhať pri rozdávaní svätého prijímania a to ma motivovalo. Niekedy som sa prichytil pri myšlienke, prečo ho mám len rozdávať, veď ho môžem aj premieňať. Podporoval ma a viedol v tejto myšlienke aj kňaz našej farnosti Mons. Pavol Janáč a tak ma nasmeroval na túto cestu.

Svoju kňazskú službu ste začali v Tvrdošíne. Neskôr ste pôsobili v Spišskej Novej Vsi a Spišskom Hrušove, odkiaľ ste pred 14 rokmi prišli do Batizoviec. Aké to bolo, keď Vám povedali, že idete do Batizoviec?

V prvom rade som si pomyslel: „Tak to

bude veľmi ťažké, keď tu pôsobil Mons. Ján Maga“. Mons. Ján Maga je významný katolícky kňaz a v Batizovciach na fare sa s ním stretávali kňazské aj laické osobnosti zo Slovenska aj zahraničia. Mne sa Batizovce spájali práve s Mons. Jánom Magom, ktorý ma učil v seminári. Nikdy mi nenapadlo, že tu budem pôsobiť celých 14 rokov.

Bolo niečo čo Vás u nás prekvapilo?

Veľmi som ostal prekvapený, koľko virovyznaní je na jednom mieste, v takej malej dedinke ako sú Batizovce. Dovtedy som bol kaplánom v dedinkách, ktoré boli skoro čisto katolícke a teraz toto. Ostal som taký, že wau, čo teraz? A potom som si povedal, veď Pán Boh to nejak zariadi a aj tak bolo. Určitým spôsobom je to aj dobre, lebo niekedy zvykneme chodiť do jediného kostola, ktorý v dedine je, len zo zvyku. Kým tu si vieru musíme aj obhájiť. Keď sa nás niekto opýta prečo si bol v nedeľu v kostole, musíme sa zamyslieť a porozmýšľať, čo vlastne odpovie jemu aj sebe. Ekumenizmus bol pre mňa samého určite veľká výzva. Naučiť sa správať a hovoriť tak, aby človek nikoho neurazil, aj keď len nechtiac. Je tu aj mnoho nábožensky zmiešaných rodín a to bolo pre mňa veľkým prekvapením.

Čo hodnotíte pozitívne, že sa Vám podarilo urobiť?

Dať do poriadku kostol. Vymenili sme ako prvé okná a keďže sme zistili, že sa rozpadá krížová cesta, dali sme opraviť aspoň rámy. Obrazy ešte trochu vydržia, no bude ich treba tiež zreštaurovať. Opravila sa električka, vymaľovalo sa a potom prišla tá „slávna“ udalosť. Pán Ježiš prišiel na zem k nám – spadla socha Ježiša s krížom z hlavného oltára. Tak sme si povedali, že by mohol prísť aj slávnostnejšie (smiech). A odvtedy sa začalo pracovať na tom, že sa postupne rekonštruje všetko. Urobil sa hlavný oltár, opravili sa lavice do ktorých sme dali aj vyhrievanie, aby nám ľudia neprestali chodiť do kostola kvôli zime. A verím, že práce budú pokračovať ďalej.

Ktoré farské aktivity vám boli srdcu blízke?

Každý rok sa robil farský guláš. Keďže dedina sa za posledné roky veľmi rozrástla a mnoho nových ľudí chodí aj do kostola, bolo veľmi pekné pozorovať, ako sa na posezení spoznávali starí Batizovčania s novými. Ešte pred Covidom sme mali na konci školského roku akciu Hurá na prázdniny a koncom augusta Rozlúčku s prázdninami. Deti si opekali, hrali hry, maľovali a spolu sa zabávali. Pekná akcia boli aj raňajky na fare. Rozmýšľal som ako pritiahnuť deti na roráty. Roráty sú sv. omše slávené v adventnom období pred východom slnka, len za svetla sviečok, čo je úžasná atmosféra. Tak som deťom navrhol, že kto príde v sobotu na roráty, pozývam ho na faru na raňajky. Sám som bol milo prekvapený, že deti vstali a o šiestej prišli na svätú omšu. Či už v kostole spali to neviem, to som nevidel, lebo bola tma, ale jednoducho prišli. Bol to pre deti zážitok. Potom sme išli na faru, kde som im urobil párky, alebo chlieb so šunkou, čaj. Zakaždým sa nazbieralo 10-15 detí. Organizovali sme pravidelne vianočné posedenie na fare, karneval, Mikuláš a mnoho iných vydarených akcií.

Je niečo nové čo sa vám podarilo zaviesť v Batizovskej farnosti?

Snažil som sa pri prvoprijímajúcich deťoch mať za prvoprijímajúceho a jeho rodinu v nedeľu sv. omšu a potom k večeru,

DP. MGR. PAVOL VAŇOVSKÝ

Narodil sa v Námestove v roku 1973. Vyrastal na Orave v dedinke Lomná. Základnú školu navštevoval v dedine Krušetice, nasledovalo gymnázium v Námestove a potom išiel študovať vysokú školu na Spišskú Kapitulu do Kňazského seminára biskupa Jána Vojtaššáka.

okolo piatej som išiel k ním do rodiny na kávu chvíľu posediť, porozprávať sa a trochu sa navzájom spoznať. Niektorí ľudia boli z toho v šoku, čo to bude, ale potom to bolo v pohode a niekedy aj nedajbože bolo odísť, ako nám bolo dobre. Vždy som si ale dopredu pýtal súhlas, či môžem na návštevu prísť.

Na čo z Batizoviec budete spomínať?

Zážitkov je určite veľa. Jeden z nich je, že som v Batizovciach sobášil Mongolku. Ženích bol Slovák, katolík z Bratislavy a hostinu mali v Tatrách. Pozreli si kostoly v okolí a najviac sa im zapáčil batizovský. Dohodli sme si termín a tak mali sobášny obrad u nás. Veľa krásnych zážitkov mám aj z DSS. Keď som tam prišiel prvýkrát, rozmýšľal som, ako to bude, veď ja som s takými ľuďmi nikdy do kontaktu neprišiel. Až prišla prvá svätá omša – bol som vyklepaný pomaly ako novokňaz a tak som začal kázať. Zvyknem dať aj nejakú rečnícku otázku na zamyslenie, no oni mi začali odpovedať. Keďže som stratil myšlienkovú niť, tak som už povedal len amen a išiel si sadnúť. Postupom času som si zvykol s nimi aj cez kázeň komunikovať a oni boli radi, že sa môžu zapájať. Niekedy som ich upozorňoval, že nemôžu prísť do kostola, kaplnky v tepláčkoch, že treba byť slušne upravený a oni to tak brali. Pri jednej príležitosti mi poďakovali so slovami „pán farár chceme vám poďakovať, že po nás kričíte“. A to ja mám taký silný hlas, ani kričať som po nich nemusel. Ale poďakovali mi za to. Raz sa mi stalo, že som vyšiel z kaplnky

a niektorý z nich mi povedal: „Pán farár vy ste už náš.“ Najprv ma to zarazilo, no potom som pochopil, že ma prijali, majú ma radi, že som k ním otvorený, zastávam sa pri nich, porozprávam sa.

Koľko farností ste už prešiel a kam z Batizoviec odchádzate?

Odchádzam do farnosti Lechnica s filiálkou Červený Kláštor. Nastúpim tam 4.7.2023. S Červeným Kláštorom sa mi spája jedna udalosť. Máme partiu ľudí, s ktorými sa snažíme spoznávať Slovensko. Vyberieme lokalitu, ubytovanie a tak spoznáваме krásy Slovenska. Takto sme asi pred štyrmi rokmi zavítali do Zamaguria a na Červený Kláštor. Partia išla na Tri koruny a ja som sa sám prechádzal po Kláštore. Len tak mi napadla myšlienka, možno by tu bolo dobre byť farárom, no nechal som to tak. Prešli štyri roky a som tam. Pán Boh pamätá na túžby človeka. Preto si treba dávať pozor aj na to, čo si prajeme.

Čo by ste odkázali Batizovčanom?

Aby ostali verní Pánovi Ježišovi a držali sa toho, čo sa často modlíme na slávnosť Cyrila a Metoda – dedičstvo otcov zachovaj nám Pane. Aby sme si toto dedičstvo uchovali, rozvinuli a odovzdali ďalej ďalším generáciám.

Ďakujem veľmi pekne za rozhovor a prajem Vám, aby sa vám v novej farnosti darilo.

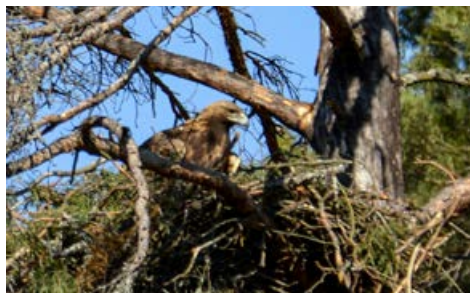
❖ **Monika Žugecová**

Leto

Leto sa u nás začína 21. júna, kedy nám letný slnovrat prináša najdlhší deň a najkratšiu noc v roku. Je to okamih, keď je Slnko najďalej od svetového rovníka a pre nás to znamená začiatok astronomického leta a tiež to, že na poludnie je Slnko najvyššie nad obzorom.

Letné dni sa zvyčajne vyznačujú teplým počasím s dennými teplotami presahujúcimi 30 °C a prevažne teplými nocami. Tieto dni sú často sprevádzané výdatnými prehánkami alebo búrkami.

Začiatok leta prináša zrod nových jedincov v prírode. Kým jelenice už vodia jedno, len zriedka dve jelienčatá, srny začiatkom mesiaca ešte len rodia zvyčajne dve bieloškvrnitú srnčatá. Tie sú po narodení slabé a ostávajú ležať v hustých porastoch, kde ich srna chodí dojiť. Jelené žijú v tomto období v osobitných čriedach. Starším jedincom už dorástlo nové parožie a vytĺkaním o kry, haluze a kmene stromčekov ho zbavujú lyka. Vo vyšších oblastiach žije orol skalný, ktorý patrí k našim najväčším

dravcom. Hniezdo si robí na vysokých stromoch alebo pod skalnými prevismi. Orlica väčšinou znesie dve vajcia. Z nich sa vyľahnu dve malé orlíčatá, ale s časovým posunom dva až tri dni, čím získava staršie mláďa výhodu tým, že je silnejšie. Voči slabšiemu súrodencovi je agresívne, útočí na neho, pričom ho nepustí k potrave, až kým mladšie a slabšie mláďa nezahynie. Tento jav je nazývaný kainizmus. U nás poznáme len málo prípadov, keď v jednom hniezde odrástli dve mláďatá orla skalného bez zásahu človeka.

Teplé letné dni s občasnými dažďami zdvihli prízemnú vegetáciu v lese, na lúkach i rúbaniskách, takže zver

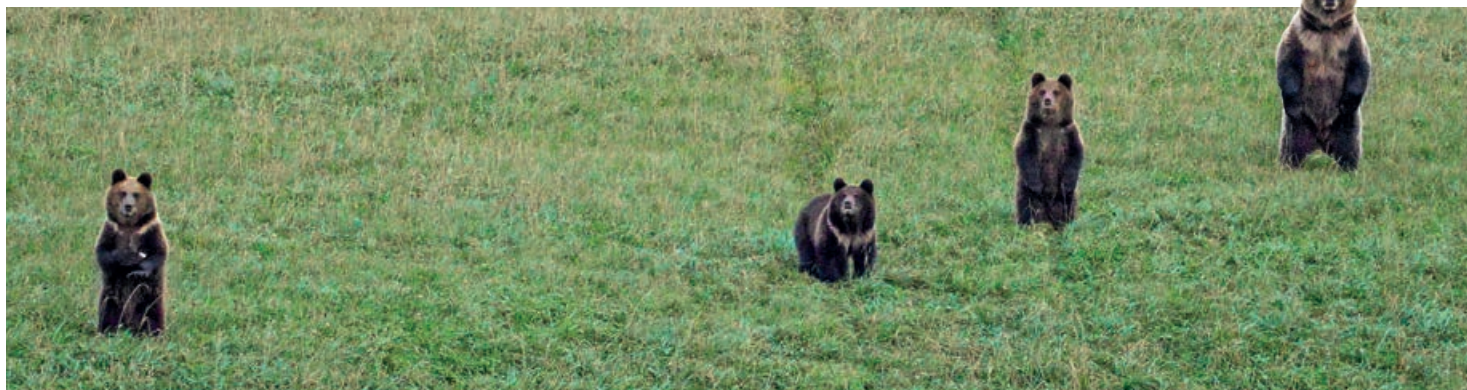

v trávnych i krovinatých porastoch nachádza dostatok úkrytov, chladku i ochrany pred hmyzom. Začiatok leta je obdobím párenia našej najväčšej šelmy, medveďa hnedého. Počas tohto obdobia možno medveďa vidieť i cez deň, hoci inokedy vychádza za potravou len večer a v noci. Samce, inak žijúce samotársky, vyhľadávajú medvedice, pričom okolo jednej obchádzajú i dva až tri medvede. V tomto čase možno stretnúť aj skupinku piatich až šiestich medveďov, podľa toho, akú veľkú rodinku má pri sebe medvedica. Na poli prebieha žatva, dozrieva kukurica, obilniny i zemiaky, a preto sa diviaky každú noc stávajú jeho návštevníkmi. Často aj celé dni odpočívajú v chladku kukuričných a obilninových porastov. Počas horúcich dní sa, tak ako aj ostatná lesná zver, zdržiavajú pri bahničkách, kde sa veľmi radi ochladzujú. Koncom leta sa už aj vlčatá učia loviť spoločne so starými vlkami a vytvárajú rodinnú svorku. Na zimu sa k nim pridávajú aj mláďatá z minulého roka. Ich korisťou sa stáva všetka voľne žijúca zver, v krajných prípadoch aj domáce hospodárske zvieratá.

Leto pomaly, ale isto končí a o niekoľko týždňov sa začína jedno z najkrajších období, kedy bude príroda hrať všetkými možnými farbami.

❖ Marek Mlynský

Medvedia návšteva

Čo robiť v lese, aby sme sa vyhli stretu s medvedom?

V polovici júna k nám do Batizoviec zavítal malý medvedík, ktorý bol už predtým pozorovaný v blízkosti obce a štrkoviska.

Išlo o tohtoročné mláďa medveďa hnedého, ktorého matka uhynula alebo sa jej medveďa len zatúlalo. V lete prebieha obdobie párenia našej najväčšej šelmy, keď dospelé samce v snahe priviesť samice do ruje často zabíjajú ich mláďatá. Medvedica svoje potomstvo chráni a niekedy zaň dokáže položiť aj život. Približne trojmesačné medveďa sa v ranných hodinách vybralo od miestneho cintorína priamo k hasičskej zbrojnici, kde ho spozorovali miestni občania, ktorí privolali policajnú hliadku. V súčinnosti so zásahovým tímom pre medveďa hnedého bol malý medvedík odchytený a ďalej prevezený do záchrannej a karanténnej stanice v Zázrivej.

- ◆ Medveď sa zvyčajne ľuďom v prírode vyhýba, avšak v lese treba byť v ranných a večerných hodinách obozretný.
- ◆ V lese sa pohybujeme po vyznačených chodníkoch, najlepšie v skupine ľudí a za denného svetla.
- ◆ Vyhýbame sa miestam s hustou vegetáciou, kde by mohol medveď odpočívať. Ak sa náhodou na takýchto miestach vyskytneme, snažíme sa rozprávať, tlieškať alebo písať. Týmto má medveď možnosť zareagovať na blížiaceho sa človeka a vyhnúť sa mu.
- ◆ V prípade, ak už medveďa stretneme, snažíme sa zväčšiť vzdialenosť od medveďa, nie však utekaním. Rýchly útek by mohol vyprovokovať prenasledovanie.

- ◆ K medveďovi sa za žiadnych okolností nepribližujeme, a to ani v prípade, že sa zdá byť pokojný.
- ◆ Taktiež sa snažíme vyhnúť priamemu pohľadu medveďovi do očí, pre zviera je to znak agresie.
- ◆ Medveď vztýčený na zadných nohách sa snaží získať lepší prehľad, nie je to prejav agresivity. Medvede svoj nepokoj alebo stres prejavujú predovšetkým fučaním, slintaním, zaháňaním sa labou, prípadne hrdelným revom.
- ◆ Medzi najlepšie spôsoby, ako odohnať útočiaceho alebo nebezpečne sa správajúceho medveďa, patrí použitie medvedieho spreja.

❖ **Marek Mlynský**

Spracovanie ľanu

Krásny je náš podtatranský kraj s nevšednými prírodnými scenériami, ovenčený vysokými končiarimi Tatier, kraj so živou a bohatou ľudovou kultúrou, kraj vzácných výtvorov ľudského talentu a umu.

Trlica: Pomocou nej sa oddeľovala drevnatá časť stoniek ľanu od vlákien. Pravou rukou sa zdvihlo trlo a kolmo na štrbinu sa medzi dosky položila hrst stoniek. Hrste ľanu sa ťahali a presekávali na trlici a tým sa zbavovali drevných častí. Rozdrvená časť stoniek, pazderie, sa tým oddeľovala od vlákien.

Pravlast' pracovitých a šikovných, tvoriacich a mysliacich ľudí. Kraj, kde sa usadili naši praotcovia. Mali svoj spôsob života, ľudové zvyky a obyčaje, povery a predstavy.

Ich skúsenosti, ktoré v tomto prostredí nadobudli, vyústili v usporiadanie každodenného života, stravovania, bývania a obliekania. Ľudový odev bol v minulosti veľmi úzko spätý so spôsobom života. Na výrobu odevu sa využívali prírodné suroviny, ktoré boli v kraji dostupné. Vzhľadom na nepriaznivé klimatické podmienky pod Tatrami bolo rozšírené pestovanie ľanu.

Ľanové plátno sa tak stalo tradičným materiálom, z ktorého sa vyrábali odevné súčiastky a úžitkový textil do domácnosti. Ľan sa spomína na Spiši už za kráľa Štefana v 11. storočí. Pestovali sa tu dva druhy ľanu – s bielym a bledomodrým kvetom. Ľan s bielym kvetom bol tuhý a tvrdý. Ľan, ktorý kvitol bledomodro, vyrástol úzky, jemný a spracovali ho na jemnú ľanovú niť a kvalitné plátno. Vytrhával sa ručne ešte pred žatevnými prácami, aby ho mohli včas spracovať. Na suchom a slnečnom mieste ľan riafali na úzkych laviciach. Riafaním sa oddeľovali hlávky so semenami od drevnatej časti stoniek. Potom sa ľan poviazal do malých snôpkov po tri hrsti a odnášal

do močidla. Asi po týždni sa ľan vyskúšal, keď bol mäkký a súci na pranie, preprali ho v tečúcej vode. Umytý zložili do tzv. štôchov a rozkladali do riadkov na sušenie a rosenie.

Vysušený sa tľkol a drvil tak, že sa lámal. Tým sa oddelilo lyko od drevniny a ostalo mäkké vlákno. To sa prečesalo a zvinulo do pradien. Používali sa na to trlice z dreva.

Ľan sa zbavoval pazderia, teda rozdrvenej časti stoniek. Potom sa začal česať na česačke zvanej sčec. Česal sa na tri razy. Pri druhom česaní sa vyčesali pačesky. Z nich sa priadla hrubšia niť na hrubé plátno. Pri nedostatku ľanu sa prečesal odpad ešte na zvláštnych doštičkách s vyčnievajúcimi zahrotenými kľincami – gracka.

Na nich sa dosiahla rovná niť a hladké plátno. Vyčesané hrsti ľanu sa posplietali na koláče po 10 hrstí. Z nich sa vyťažilo po 5 vretien v jednom pásme pradena. Potom sa priadza motala na kolovrátku do praden. Na jar, keď bolo pekné slnečné počasie, sa pradena varili. V nádobe bol vriaci luh, do ktorého sa pridalo mydlo. Po vypraní na potoku ich dobre vysušili. Bolo treba dbať, aby priadzu mrazy nepoškodili, pretože by sa počas tkania trhala.

Pri sušení sa priadza pomaly natáhovala a rovnala, čo bola príprava na tkanie plátna. Po tkaní nasledovalo bielenie. V máji a júni ženy bielili až 200-300 kusov 10 až 16 metrov dlhého plátna. Lúky pod Vysokými Tatrami sa tak beleli, že ich bolo vidno z ďaleka. Na bielenie bol potrebný aj popol. V sude sa oparil horúcou vodou a vzniknutou zmesou sa polialo plátno. Po bielení nasledovalo kvasenie. Každý kus vyzváraného plátna sa vypral a vytľkol piestom v čistej potočnej vode. Potom sa plátno týždeň kvasilo v srvatke z ovčieho alebo kravského mlieka. Po vykvasení sa niekoľkokrát vypralo v potočnej vode. Na to sa týždeň parilo v mydlovej vode.

Gazdiné chceli mať ľanové plátno čo najkrajšie, a tak ho prali ešte raz na potoku a sušili na slnku. Až potom bolo súce na použitie pre miestnych výrobcov a pre tých, ktorí sem nosili plátno na bielenie až z okolia Levoče.

Pracovitosť a šikovnosť našich predkov spočívala v tom, že si v jednoduchých a skromných podmienkach a popri svojej každodennej práci vedeli ľan vypestovať, spracovať ho, utkať, ušiť z neho odevné súčiastky na deň sviatočný alebo pracovný a taktiež úžitkový textil ako mechy, plachty, grazduchy.

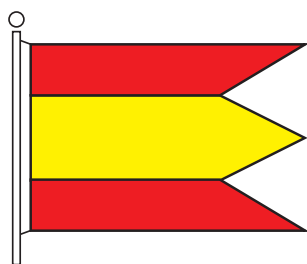
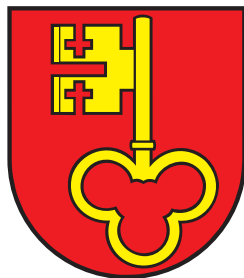
❖ Cyril Františka

30 rokov – čas poznávania

Naša obec Batizovce má nielen bohatú minulosť. V minulom vydaní sme sa venovali rodu Máriašsy, ktorý stál pri vzniku našej obce.

Za zakladateľa obce sa v súlade s historickými podkladmi považuje syn grófa Marka z Markušoviec Batyz, člen významného šľachtického rodu, ktorý sa neskôr nazýval Mariášiovcami. Batyz bojoval v roku 1264 v plukoch kráľoviča Štefana proti českému Otakarovi a za jeho vojenské zásluhy ho Belo IV. odmenil darom neosídleného lesa Chetene ležiacom pod Tatrami medzi Červeným potokom a Popradom. Súčasne dovolil Batyzovi túto zem či les osídliť, a tak jej pomenovanie odvodzujeme od jeho zakladateľa Batyza. Tento názov prešiel storočiami len malými zmenami od Batizfalva v roku 1286 cez Botis, Botsdorf, Batizfalu a od roku 1920 natrvalo naša obec získala názov Batizovce. Jej obyvatelia používali také výsady, aké mali slobodní ľudia na Spiši. Boli oslobodení spod právomoci župana, mali slobodnú voľbu richtára a farára. Odvolacou inšinciou bol kráľ, nie župan.

Batzov potomok Štefan Mariášši bol správcom Spiša ako „župan na večné veky“. Stal sa jediným dedičom všetkých mariášovských majetkov a v roku 1504 získal erb rodiny. Rodový erb Mariášiovcov predstavuje jedno z možných východísk pre vytvorenie erbu Batizoviec. Môže ísť o tzv. hovoriaci erb, ktorý sa viaže priamo na názov mesta alebo rodu. Preto nie je náhodné, že Batizovčania si v stredoveku vytvorili vlastnú pečať s vlastným symbolom, odlišným od zemepanského. Je to isté svedectvo vlastného sebavedomia. Do súčasnosti sa zachovala okrúhla pečať Batizoviec zo 16. storočia a jej kolopis znie SIGIL.BOTIS.DORF.1526. V strede je renesančný, tzv. kolčí štít, na ktorom je zobrazené poprsie muža, ktorý pravickou drží veľký kľúč a ľavicou zrejme knihu. Zobrazenie vlastného erbu na pečati jasne identifikoval majiteľa a vyjadroval jeho súhlas s textom. Tento identifikačný symbol získal takú veľkú popularitu, že sa používa aj v dnešnej dobe, teda po ôsmich storočiach od jeho zrodu. Z erbu obce sa dá vyčítať všeličo. Nábožnosť niekdajších osadníkov, čím sa živili a dokonca i to, ako bola obec založená.

Ľudia prikladajú erbu často veľký význam a svoju obec s ním zosobňujú. Všetky vybavovačky okolo registrácie často dobrovoľne robia sami obyvatelia. „Všade sa nájde niekto, pre koho je to česť, že svojej dedinke pomôže k erbu!“ PhDr. Ladislav Vrteľ, predseda Heraldickej komisie MV SR, zväziac všetky dostupné historické podklady navrhol, aby heraldicky správny erb Batizoviec pozostával z motívu zlatého kľúča v červenom štíte. Tento čistý a pritom mimoriadne hlboký a mnoho-významový symbol radí erb Batizoviec medzi najpozoruhodnejšie obecné erby. Pokiaľ ide o farby, pre batizovský erb je najdôstojnejšie použitie červenej farby pre neskorogotický štít, ktorá výtvarne najlepšie korešponduje so zlatou erbovou figúrou – kľúčom. Červená symbolizuje činnosť, energiu, teplo, život, rast, cit, vášeň, ľudskú lásku či plamene Ducha svätého. Zlatá farba symbolizuje muža, cnosť, náboženskú vieru, veľkorysosť, moc, odvahu, inšpiráciu, múdrosť, intuíciu, podráždenosť, žiarlivosť, patrí slnku alebo hviezdám. Kľúč je symbolom otvárania a zatvárania. Kto vlastní kľúč, má moc otvoriť, vstúpiť či vpustiť niekoho alebo, naopak, zamknúť pred ním a nechať ho pred bránou.

Erb obce sa najčastejšie používa na pečatidle obce, jej vlajke, na insígniách

*Krásny je rodný kraj v tichu
pod Tatrami, vysoké štíty hôr,
lesy s bystrinami.*

*Za lesom dedinka, v nej rodný
dom stojí, malý vybielený,
pokrytý šinglami.*

*V ňom rodičia naši sú, naše
korene, drahý kút, otčina, kus
slovenskej zeme.*

*Učme sa z minulosti, aby
sme využili dnešok, a zo
súčasnosti, aby sme žili lepšie
v budúcnosti.*

William Wordsworth

starostu, na budove obecného úradu i v rokovacích miestnostiach orgánov obce, na označenie katastrálneho územia obce, na rovnošatách zamestnancov obecnej polície a obecného hasičského zboru či na označenie vozidiel obce. Z farieb erbu vychádza vlajka Batizoviec a rešpektuje vexilologické (náuka o vlajkách a praporech) pravidlá tvorby mestských a obecných vlajok. Tvoria ju tri pozdĺžne pruhy vo farbách červenej (2/7), žltej (3/7) a červenej (2/7). Je ukončená tromi cípmi siahajúcimi do tretiny listu vlajky.

Pečať obce je okrúhla, uprostred s obecným symbolom a kolopisom „OBEC BATIZOVCE“.

V tomto roku si pripomíname 30. výročie prijatia obecného erbu podľa rozhodnutia Heraldickej komisie pri MV SR. Zapísanie erbu do Heraldického registra je zárukou heraldickej správnosti používaného erbu a tiež zárukou, že rovnaký erb, vlajku alebo pečať nepoužíva žiadny iný subjekt.

Nech sú tieto obecné insígnie dôkazom toho, že naša minulosť nie je mŕtva, je v nás živá a bude živá aj v budúcnosti, ktorú pomáhame vytvárať.

Podľa dostupných historických záznamov spracovala

❖ **Mária Handzušová.**

Donna Tartt: Tajný príbeh

Román ako pozvánka pre vyvolených

„Kedysi, do istého času, som tuším vedel rozprávať nepreberné množstvo historiek a príbehov zo svojho života. Dnes mi však zostal jediný, ku ktorému sa musím ustavične vracieť. Ten, ktorý sa vám chystám rozpovedať.“

Donna Tartt debutovala románom *The Secret History* alebo *Tajný príbeh* v roku 1992. Mala 29 rokov. O 10 rokov neskôr napísala román *Malý kamarát* (*The Little Friend*) a v roku 2014 získala Pulitzerovu cenu za svoj tretí román *Stehlík* (*The Goldfinch*). Časopis *Time* ju v tom istom roku zaradil medzi sto najplyvnejších ľudí na svete.

Niektoré knihy jednoducho patria do kategórie: „Ak by si si mal tento rok prečítať jednu knihu, skús túto!“ Pod toto označenie nepochybne spadá aj tento titul. *Tajný príbeh* oslavuje 31 rokov a neustále oslovuje omnoho mladšiu čitateľskú základňu. Z príbehu sa stal fenomén nevidaných rozmerov a ja som sa rozhodla pripraviť pre vás „vodítko“, vysvetlenie aj subjektívne postrehy, v čom tkvie kumšt popularity *Tajného príbehu*.

Kniha *Tajný príbeh* je retrospektívnym rozprávaním študenta Richarda Papena, Kalifornčana, ktorý prichádza študovať na Hampdenskú univerzitu do Vermontu. Je to stratený, no

inteligentný mladík, ktorý pláva životom bez ambícií. Na novej škole mu učaruje elitný krúžok klasickej gréčtiny profesora Juliana Morrowa. Navštevuje ho iba päť vyvolených študentov s výnimočnými vlastnosťami, ktorých si vyberá sám profesor. Richard si zaumieni, že sa do tohto študijného klubu dostane. Preniknúť do tejto uzavretej komunity nie je jednoduché, Richardovi sa to však vďaka jeho chceniu a šikovnosti podarí a práve tam sa začína náš tajný príbeh. *Ústrednou udalosťou knihy je vražda jedného zo skupinky priateľov. Nejde o vopred prezradenú kľúčovú časť deja. Meno zavraždeného, dokonca aj vrahov sa dozvieme hneď v prvej vete románu. Tajný príbeh by sme žánrovo jednoznačne nezadefinovali ako detektívku, skôr ide o akýsi psychologický román, to mu však neuberá na napätí a mrazivej „dark“ atmosfére. Richard nám dákuje informácie detailne ako pomaly horiaca sviečka. Dej je skvelo vystavaný a i keď rozuzlenie prichádza už na začiatku, knihe to neuberá na kvalite. Práve naopak. Máte pocit, že ste svedkami jedinečnej čarovnej udalosti. Niečoho, čo sa už nezopakuje a vy ste do celej záležitosti*

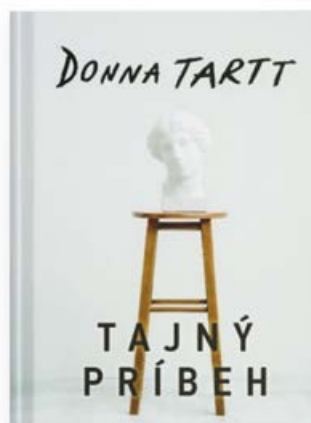
vzáčne zasvätený. Akoby ste tiež boli jeden z vyvolených a dosali pozvánku do vybranej spoločnosti, akoby ste splnili podmienky a práve vám bude zverené strašné tajomstvo.

Pre nadšencov gréckej filozofie, mytológie a reflexívne typy

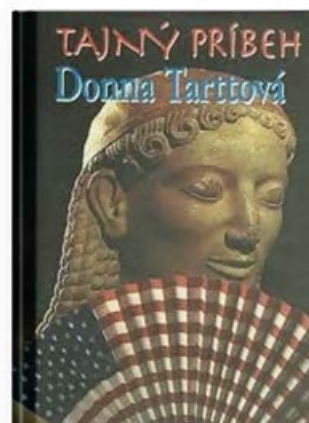
Ak sa chcete stať naplneným a spokojným čitateľom *Tajného príbehu*, musíte sa pripraviť na „praktizovanie“ filozofie. Nachádzame sa v prostredí seminára klasickej gréčtiny, preto narazíme na časti, kde sa bude diskutovať o rôznych filozofických otázkach. Možno vás zaujmú, možno nie - tak či onak, prítomnosť týchto častí je dôležitá. Vykresľuje kolorit a auru prostredia, v ktorom sa naše postavy nachádzajú, a vy si zvykáte na jazyk, spôsoby a myslenie postáv. V neposlednom rade budú ukázkovú *dark academia* estetiku.

Základný pilier „dark academia“ estetiky

Internetová estetika je fenomén, pri ktorom osoba s účtom na sociálnych médiách (napríklad Tumblr, Pinterest, Instagram) uverejňuje obrázky alebo

Vydanie z roku 2020,
vydavateľstvo Slovart.

Vydanie z roku 1996,
vydavateľstvo Osveta.

úryvky textu do svojho digitálneho priestoru s cieľom vytvoriť náladu a oceňiť veci, ktoré zberateľ považuje za vizuálne krásne či príťažlivé. Jednou z takýchto estetík je aj tzv. *dark academia* estetika zaoberajúca sa vysokoškolským vzdelávaním, umením, literatúrou alebo ich idealizovanou verziou. Sústreďuje na tradičné školské uniformy, interiérový dizajn, činnosti ako písanie a poézia, staroveké umenie, klasická literatúra, ako aj klasická grécka literatúra či gotická architektúra.

Tento trend sa objavil na stránke sociálnych médií Tumblr v roku 2015, neskôr sa spopularizoval aj na ostatných vizuálnych sociálnych sieťach napr. Pinterest či Instagram najmä počas pandémie Covidu-19. Používatelia navrhli všetko v duchu ideálov a v štýle *The Secret History* alebo *Tajného príbehu* prostredie, oblečenie, doplnky, knihy viazané v koži, police, okrúhle okuliare, architektúru... To vyvolalo masovú estetickú príťažlivosť a záujem o knihu.

Príbeh a nadväzujúca estetika zaujala najmä generáciu Z (ľudí narodených medzi rokmi 1997 a 2012), teda pomerne mladé ročníky. Tie by o knihe pravdepodobne nepočuli nebyť sociálnych sietí, obrázkov, videí a celého fanúšikovského hnutia, vďaka ktorému je dielo aj po niekoľkých desaťročiach čoraz atraktívnejšie a dostupnejšie pre nové publikum. Kniha sa stáva

nielen románom, ale aj doplnkom, prostriedkom komunikácie, vyjadrením intelektu, krásy, elegancie, štýlu...

Estetika v tomto prípade vystupuje ako mocná čarodejnica, ktorej nie je nič nemožné. Vizuálne vyjadrenie však nie je to jediné, čo zaujme pozornosť mladých čitateľov. V prípade *Tajného príbehu* ide aj o akúsi nadčasovú intelektuálnu hodnotu, ktorá najmä v náročných a osamelých časoch pandémie predstavovala pre izolovanú mládež únik. Sloboda, sklon k hedonizmu, bohémstvu, estetická, finančná aj etická anarchia sú nosné témy *Tajného príbehu*. To všetko sa v danom období zdalo lákavejšie ako kedykoľvek predtým.

Môj názor na knihu

Knihu som si zamilovala. Rezonuje vo mne už niekoľko dní a vyvoláva otázky dlho po prečítaní. Hlavné postavy sú sociopati, vládne tam zlá, elitárska atmosféra prostredia internátnej školy a čitateľ si to dobre uvedomuje. Napriek tomu na nich po čase nahliadate s akým si porozumením a sympatiami. Občas je to vážne a chladnokrvné, občas komicky absurdné. Sledujete, ako sa človek stavia do bohorovnej pozície, a preto, že nemá žiadne finančné či intelektuálne limity, stráca aj tie etické. Sledujete, ako sa človek vysporadúva s ťarchou viny a zápasí so svedomím. Sledujete, ako sa dá ľahko zničiť duša... a množstvo iného.

Ak chcete oddychovku a „page turner“, teda „obracač strán“, po *Tajnom príbehu* nesiahajte. Ak však chcete niečo, na čo nezabudnete, toto je pre vás. Posolstvo je náročné, asi na samostatnú filozofickú debatu, a ťažko povedať, čo konkrétne robí z tejto knihy tak slávny román. Je to literárna alchymia a skvelo namiešaný koktejl. Donna Tartt napísala *Tajný príbeh*, keď mala 29, teda v mojom veku. Nemám právo dať tejto knihe menej než päť hviezdíček a ešte sa aj pokloním. A aby som nezabudla... kniha je, samozrejme, dostupná v Obecnej knižnici v Batizovciach!

Prajem vám čarovné čítanie!

❖ **Monika Pigula**

📷 @vkniznomzajati

POZOR

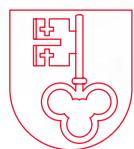
na podvodníkov – predajcov!

Prípadoch, keď podvodníci okradnú seniorov o celoživotné úspory, stále pribúda. Preto upozorňujeme občanov, najmä seniorov na páchanie podvodov a krádeží pod vymyslenými legendami s rôznymi emotívnymi príbehmi, ktorými sa podvodníci snažia získať dôveru seniorov, dostať sa do ich príbytkov, lokalizovať miesto ich úspor a v nepozorovanej chvíli od nich podvodne vylákať alebo ich okradnúť o celoživotné úspory. Podvodníci Vás môžu kontaktovať telefonicky ale aj osobne a to priamo doma s ponukou rôznych služieb (napr. nákup potravín, kontrola vody, plynu alebo elektriny, rôzne opravy, údržba budov a pod.) alebo ponukou predaja (napr. liekov, vlnených prikrývk, hrncov, nožov...).

A preto:

- ◆ Nedajte sa odviezť cudzou osobou k bankomatu či do banky.
- ◆ Nerozmieňajte ani nevydávajte cudzím ľuďom peniaze.
- ◆ Dajte pozor, aby ste cudzím nenapovedali, kde máte peniaze.
- ◆ Nikdy nedávajte peniaze cudzej osobe.
- ◆ Nikdy neposkytujte cez telefón osobné údaje.
- ◆ Neverte osobám, ktoré tvrdia, že vám prišli vyúčtovať preplatok či nedoplatok.
- ◆ Neverte osobám, ktoré tvrdia, že vám prišli vyplatiť výhru.
- ◆ Nikdy nevpušťajte do bytu cudzie osoby a nenechávajte ich osamote.

Ak máte podozrenie z podvodného konania, kontaktujte Policajný zbor na čísle 158 alebo sa poraďte s pracovníkmi Obecného úradu

A v tých
Batizovciach,
tu je dobre